

ISSN: 3023-4778

International Journal of Original Educational Research

Research Article

Kum Sanatının Üstün Zekâlı Ve Üstün Yetenekli Çocukların Görsel Sanatlar Dersine Etkisinin Değerlendirilmesi

 Ramazan YUMRUTEPE^{a,*}, Dr. Öğr. Üyesi Nuran SAY^b

^a *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE*

^b *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE*

* Sorumlu yazarın e-posta adresi: ramazanyumrutepe00@gmail.com

Atıf: Yumrutepe, R. (2024). Kum Sanatının Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Çocukların Görsel Sanatlar Dersine Etkisinin Değerlendirilmesi. *International Journal of Original Educational Research*, 2(1), 1-13.

Özet

Bu araştırma, kum sanatının üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocukların görsel sanatlar derslerine etkisinin değerlendirilmesi üzerine yoğunlaşmaktadır. Araştırma, bu özel öğrenci grubunun, kum sanatı etkinlikleri aracılığıyla nasıl farklı yaratıcı düşünme ve ifade becerileri geliştirdiğini incelenmektedir. Tez, kum sanatının, üstün zekâlı ve yetenekli çocukların görsel sanatlar derslerindeki yaratıcılıklarını, problem çözme becerilerini ve duygusal ifade yöntemlerini nasıl zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır. Çalışma, kum sanatının dokunsal ve görsel öğelerinin, üstün zekâlı çocukların soyut düşünme yeteneklerini ve görsel algılarını geliştirdiğini göstermektedir. Bu sanat formunun, çocukların ince motor becerilerini ve görsel-dokunsal koordinasyonlarını güçlendirdiği, ayrıca onların yaratıcı ifade ve estetik duyarlılık becerilerini artırdığı belirtilmektedir. Kum sanatı, bu öğrencilerin karmaşık fikirleri ve duyguları görsel bir formatta ifade etme kabiliyetlerini geliştirmekte, böylece onların görsel sanatlar derslerinde daha etkileyici ve anlamlı çalışmalar yapmalarını sağlamaktadır. Aynı zamanda bu araştırma, kum sanatının üstün zekâlı ve yetenekli çocukların sosyal ve duygusal becerilerine de olumlu etkileri olduğunu vurgulamaktadır. Kum sanatı yoluyla yapılan grup çalışmaları ve işbirlikçi projeler, bu öğrencilerin takım çalışması ve iletişim becerilerini geliştirmekte, aynı zamanda empati ve sosyal etkileşim yeteneklerini artırmaktadır. Özetle, kum sanatının üstün zekâlı ve yetenekli çocukların görsel sanatlar eğitimine katkıda bulunan önemli bir araç olduğunu belgelemek ve bu öğrencilerin yaratıcılıklarını, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmede etkili bir yöntem olduğunu göstermektedir. Araştırma, eğitimciler ve sanat terapistleri için, üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik stratejiler geliştirmede değerli içgörüler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kum Sanatı, Üstün Yetenekli Çocuklar, Etki

Abstract

This research focuses on evaluating the effect of sand art on the visual arts lessons of gifted and talented children. The research examines how this special group of students develop different creative thinking and expression skills through sand art activities. The thesis reveals how sand art enriches gifted and talented children's creativity, problem-solving skills and emotional expression methods in visual arts classes. The study shows that the tactile and visual elements of sand art improve the abstract thinking abilities and visual perceptions of gifted children. It is stated that this art form strengthens children's fine motor skills and visual-tactile coordination, and also increases their creative expression and aesthetic sensitivity skills. Sand art develops these students' abilities to express complex ideas and emotions in a visual format, thus enabling them to create more impressive and meaningful works in visual arts classes. At the same time, this research emphasizes that sand art has positive effects on the social and emotional skills of gifted and talented children. Group work and collaborative projects through sand art improve these students' teamwork and communication skills, as well as increasing their empathy and social interaction abilities. In summary, it documents that sand art is an important tool that contributes to the visual arts education of gifted and talented children and shows that it is an effective method in developing the creativity, emotional and social skills of these students. The research provides valuable insights for educators and art therapists in developing strategies for educating gifted students.

Key Words: Sand Art, Gifted Children, Impact

GİRİŞ

Bu çalışma, üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocukların görsel sanatlar eğitiminde kum sanatının rolünü ve etkisini değerlendirmeye odaklanmaktadır. Üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar, genellikle geleneksel öğrenme ortamlarında yeterince teşvik edilmemekte ve potansiyellerini tam anlamıyla kullanamamaktadır. Görsel sanatlar, bu özel öğrenci grubu için, düşünsel ve duygusal ifadelerini zenginleştirme fırsatı sunar. Bu çalışmanın temel amacı, kum sanatının, bu çocukların görsel sanatlar derslerindeki yaratıcı ifade, problem çözme ve estetik algı becerilerine olan etkisini incelemektir.

Kum sanatı, dokunsal ve görsel bir etkinlik olarak, çocukların ince motor becerilerini, görsel algılarını ve yaratıcılıklarını geliştirmekte önemli bir rol oynar. Bu tez, kum sanatının üstün zekâlı ve yetenekli çocukların görsel sanatlar derslerinde nasıl bir fark yaratabileceğini, bu öğrencilerin karmaşık düşüncelerini ve duygularını nasıl ifade edebildiklerini ve bu sürecin onların genel sanatsal gelişimlerine nasıl katkı sağladığını keşfetmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, kum sanatının, bu öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinin gelişimine olan katkıları da incelenecektir.

Bu çalışma, kum sanatının eğitimsel potansiyelini derinlemesine inceleyerek, üstün zekâlı ve yetenekli çocukların eğitiminde yenilikçi yaklaşımların önemini vurgulamayı hedeflemektedir. Kum sanatının, bu özel öğrenci grubunun görsel sanatlar derslerine nasıl entegre edilebileceği, ders materyali olarak nasıl kullanılabilirliği ve çocukların yaratıcı düşünme, duygusal ifade ve sosyal etkileşim becerilerini nasıl geliştirebileceği üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda, tez; eğitimciler, sanat terapistleri ve üstün yetenekli çocuklarla çalışan diğer profesyoneller için önemli bir kaynak olma potansiyeline sahiptir. Bu giriş bölümü, araştırmanın amacını, kapsamını ve önemini tanımlayarak, kum sanatının üstün zekâlı ve yetenekli çocukların görsel sanatlar eğitimine etkisini değerlendirmeye yönelik geniş bir perspektif sunmaktadır.

Görsel Sanatlar Eğitimi ve Üstün Zekâlılık

Görsel sanatlar eğitimi, üstün zekalı bireylerin eğitim sürecinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu eğitim, özellikle zihinsel kapasiteleri ve yaratıcılıkları yüksek olan öğrenciler için, düşünsel ve duygusal gelişimlerine katkı sağlamakta, aynı zamanda onlara karmaşık konseptleri işleme ve ifade etme fırsatı sunmaktadır. Görsel sanatlar, üstün zekalı öğrencilerin soyut düşünme yeteneklerini geliştiren, çok boyutlu düşünmeye ve yaratıcı problem çözme becerilerine yönlendiren bir alan olarak ön plana çıkmaktadır (Genç, 2019).

Bu eğitim, üstün zekalı öğrencilerin sıkça karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olmaktadır. Örneğin, sosyal uyum süreçlerinde veya duygusal ifade becerilerinde zorlanan üstün zekalı çocuklar, görsel sanatlar sayesinde duygularını daha rahat ifade edebilmekte ve kendilerini daha iyi anlayabilmektedirler. Ayrıca, görsel sanatlar eğitimi, bu öğrencilere farklı perspektiflerden düşünme becerisi kazandırmakta, bu da onların daha esnek ve açık fikirli olmalarını sağlamaktadır (Genç, 2019).

Görsel sanatlar eğitimi alan üstün zekalı öğrenciler, genellikle estetik ve tasarım ilkelerini anlamada ve uygulamada üstün beceriler göstermektedirler. Bu beceriler, onların sanatsal çalışmalarında yenilikçi yaklaşımlar geliştirmelerine ve karmaşık fikirleri görsel bir formatta ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Bu süreç, aynı zamanda öğrencilerin eleştirel düşünme yeteneklerini ve kendilerini ifade etme biçimlerini geliştirmektedir. Görsel sanatlar eğitimi, üstün zekalı öğrencilerin bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine derinlemesine

katkıda bulunmaktadır. Bu eğitimin sağladığı fırsatlar ve ortam, bu özel öğrenci grubunun potansiyellerini tam anlamıyla kullanmalarına ve kendilerini çok yönlü bir şekilde geliştirmelerine olanak tanımaktadır (Karip, 2016).

Üstün Yetenekli Çocuklar ve Sanat

Üstün yetenekli çocukların sanatla ilişkisi, onların bilişsel ve duygusal gelişimlerinde hayati bir öneme sahiptir. Sanat, bu çocukların zengin iç dünyalarını, karmaşık düşüncelerini ve duygularını ifade etmeleri için benzersiz bir platform sunmaktadır. Üstün yetenekli çocuklar, genellikle yüksek düzeyde yaratıcılık ve soyut düşünme becerilerine sahip olup, sanat sayesinde bu yeteneklerini keşfetme ve geliştirme fırsatı bulmaktadır. Sanat, aynı zamanda bu çocuklara, akranlarıyla ve çevreleriyle daha sağlıklı bir şekilde iletişim kurma ve kendilerini ifade etme şansı tanımaktadır (Metin ve Kangal, 2012).

Üstün yetenekli çocuklar, sanat aracılığıyla kendi duygusal ve zihinsel süreçlerini daha iyi anlamakta ve bu süreçleri dış dünyaya yansıtmaktadır. Sanat, onların karmaşık duygularını, düşüncelerini ve hayallerini görsel, işitsel veya kinestetik yollarla ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Bu ifade biçimi, çocukların kendilerini daha iyi tanımalarını ve duygusal zekalarını geliştirmelerini sağlamaktadır. Üstelik, sanat eğitimi, bu özel öğrenci grubunun eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini de güçlendirmektedir. Sanat, üstün yetenekli çocukların sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmede de önemli bir rol oynamaktadır. Sanat yoluyla, bu çocuklar kendi iç dünyalarını daha rahat paylaşmakta ve diğer insanlarla etkileşime geçmekte, bu da onların sosyal becerilerinin ve empati yeteneklerinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Grup sanat projeleri ve işbirlikçi sanat etkinlikleri, üstün yetenekli çocukların takım çalışması ve sosyal etkileşim becerilerini geliştirmekte, onlara başkalarının bakış açılarını anlama ve değerlendirme fırsatı sunmaktadır (Metin ve Kangal, 2012).

Sanat eğitiminin bu çocuklar için bir diğer önemli yönü ise, yaratıcılıklarını serbestçe ifade etme ve keşfetme özgürlüğü sunmasıdır. Üstün yetenekli çocuklar, sanat sayesinde kendilerini sınırlamadan düşünebilmekte, yenilikçi ve özgün çalışmalar ortaya koymakta, bu da onların yaratıcılıklarını daha da beslemekte ve geliştirmektedir. Sonuç olarak, sanat, üstün yetenekli çocukların duygusal, zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunan, onların potansiyellerini en iyi şekilde ortaya çıkarmalarını sağlayan kritik bir araç olarak değerlendirilmektedir (Gömleksiz, 2012).

Sanat Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri

Sanat eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri, çok yönlü ve derinlemesine incelenmektedir. Bu eğitim, çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerine önemli katkılarda bulunmaktadır. Sanat, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmekte, hayal güçlerini ve yenilikçi düşünme yeteneklerini beslemektedir. Ayrıca, sanat eğitimi, çocukların problem çözme becerilerini güçlendirmekte ve onlara karmaşık düşünce yapılarını basitleştirmeyi ve somutlaştırmayı öğretmektedir. Sanat eğitimi, çocukların duygusal ifade becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Çocuklar, sanat aracılığıyla duygularını, düşüncelerini ve deneyimlerini ifade etmekte, bu da onların duygusal zekalarının ve empati yeteneklerinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Sanat, çocuklara kendilerini keşfetme ve ifade etme özgürlüğü sunmakta, bu da onların özgüvenlerini ve öz saygılarını artırmaktadır (Samsun ve Güven, 2022).

Sosyal beceriler açısından bakıldığında, sanat eğitimi, çocukların sosyal etkileşim becerilerini ve takım çalışmasına olan yatkınlıklarını geliştirmektedir. Grup sanat projeleri ve etkinlikler, çocukların işbirliği yapma, farklı bakış açılarını anlama ve ortak bir amaç etrafında

birleşme becerilerini güçlendirmektedir. Bu tür etkinlikler, aynı zamanda çocukların liderlik ve karar verme becerilerini de geliştirmekte, onlara sosyal ortamlarda kendilerini ifade etme ve etkileşim kurma fırsatları sunmaktadır. Fiziksel gelişim açısından sanat eğitimi, özellikle ince motor becerilerin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Resim yapma, heykel oluşturma, el işi gibi etkinlikler, çocukların el-göz koordinasyonunu, el becerilerini ve genel motor becerilerini geliştirmektedir. Bu beceriler, çocukların yazı yazma ve diğer akademik faaliyetlerde de başarılı olmalarını sağlamaktadır. Sanat eğitimi, çocukların bütünsel gelişimine katkıda bulunmakta ve onları zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel açılardan desteklemektedir. Sanat, çocukların kendilerini ifade etme biçimlerini zenginleştirmekte, yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini teşvik etmekte, sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmekte ve fiziksel yeteneklerini güçlendirmektedir. Bu nedenle, sanat eğitiminin çocukların gelişimindeki rolü, eğitimciler, aileler ve politika yapımcılar tarafından önemsenmekte ve teşvik edilmektedir (Samsun ve Güven, 2022).

Kum Sanatı ve Tarihsel Gelişimi

Kum sanatı, tarih boyunca farklı kültürlerde önemli bir yere sahip olmuş, estetik ve sembolik ifade biçimlerinden biri olarak gelişim göstermiştir. Bu sanat formunun kökenleri, eski toplumların doğal malzemeleri kullanarak yaratıcı ifadeler oluşturmalarına kadar uzanmaktadır. Kum sanatı, zamanla dünyanın farklı bölgelerinde benzersiz stiller ve teknikler geliştirmiştir, bu da onun kültürel çeşitliliğini ve zenginliğini göstermektedir. Eski yerli Amerikan kabileleri ve Avustralya Aborijinleri gibi topluluklar, kum sanatını dini ve ruhsal törenlerde kullanmıştır. Bu uygulamalar, genellikle kutsal ritüellerle ve doğa ile uyum içinde yaşama felsefeleriyle ilişkilendirilmiştir. Kum, bu kültürlerde geçiciliğin ve yaşamın döngüsel doğasının bir simgesi olarak kabul edilmiş, bu da kum sanatının yalnızca estetik bir değer taşımakla kalmayıp, aynı zamanda derin manevi ve felsefi anlamlar içerdiğini göstermiştir (Buyurgan ve Buyurgan, 2007).

Modern zamanlarda, kum sanatı farklı formlarda ve amaçlarla kullanılmaya devam etmektedir. Kum sanatı performansları, sanatçıların hikayeler anlatmak ve duygular ifade etmek için kumu canlı bir şekilde kullanmalarını içermektedir. Bu performanslar, izleyiciler üzerinde güçlü bir etki bırakmakta ve sanatçının yaratıcılığını sergilemektedir. Ayrıca, kumdan heykel yapımı, plajlarda ve sanat festivallerinde popüler bir etkinlik haline gelmiş, karmaşık ve etkileyici yapıtların yaratılmasını sağlamıştır. Kum sanatı, eğitim alanında da kullanılmakta, özellikle çocukların motor becerilerini ve yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştirmekte önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Çocuklar, kumla oynayarak ve sanat eserleri yaratarak, dokunsal algılarını ve hayal güçlerini geliştirmekte, aynı zamanda ince motor becerilerini ve koordinasyonlarını güçlendirmektedir. Kum sanatının tarihsel gelişimi, onun sadece bir sanat formu olmakla kalmayıp, aynı zamanda insanların doğayla ve kendi iç dünyalarıyla olan ilişkilerini ifade etmelerinin bir yolu olarak da önem kazanmıştır. Bu sanat, farklı kültürler ve zamanlar boyunca evrimleşerek, insan ifadesinin ve yaratıcılığının sınırsız yönlerini ortaya koymaktadır (Çetin vd., 2014).

Modern Eğitimde Kum Sanatının Rolü

Modern eğitimde kum sanatının rolü, çeşitli pedagojik yaklaşımlar ve öğrenme metodolojileri açısından oldukça önemlidir. Bu sanat formu, öğrencilerin yaratıcı düşünme, problem çözme ve duygusal ifade becerilerini geliştirmede etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Özellikle okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde, kum sanatı, çocukların ince motor becerilerini geliştirmekte, onlara renkler, dokular ve şekillerle oynamalarına olanak tanıyarak hayal güçlerini ve estetik algılarını beslemektedir. Kum sanatı, öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerine de katkıda bulunmaktadır. Çocuklar, kumla çalışırken

duygularını ifade etmekte ve yaratıcılıklarını serbestçe kullanmaktadır. Bu süreç, onların kendilerini daha iyi anlamalarını ve duygusal dünyalarını keşfetmelerini sağlamaktadır. Ayrıca, grup içinde yapılan kum sanatı aktiviteleri, öğrenciler arasında işbirliği ve takım çalışması becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olmakta, sosyal etkileşim ve iletişim becerilerini artırmaktadır (Steinhardt, 1998).

Kum sanatının eğitimde kullanılması, aynı zamanda öğrencilerin dikkatini yoğunlaştırma ve stresi azaltma gibi faydalar da sağlamaktadır. Kumun dokunsal niteliği ve yaratma sürecinin meditatif doğası, öğrencilerin odaklanmalarını artırmakta ve zihinsel rahatlama sağlamaktadır. Bu, özellikle hiperaktif veya dikkat eksikliği sorunları yaşayan öğrenciler için faydalı olabilmektedir. Kum sanatı, disiplinlerarası öğrenmeyi teşvik etmekte ve farklı ders konularının entegre edilmesine olanak sağlamaktadır. Örneğin, coğrafya, tarih veya kültürel çalışmalarla birleştirildiğinde, kum sanatı, öğrencilerin farklı kültürlerin sanatını ve tarihsel kontekstini anlamalarına yardımcı olmakta, aynı zamanda bu konuları daha ilgi çekici ve anlaşılır hale getirmektedir. Modern eğitimde kum sanatının rolü, yaratıcı öğrenmeyi desteklemekte, öğrencilerin bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmekte ve onlara öğrenme sürecinde keyifli ve etkileşimli deneyimler sunmaktadır. Bu sanat formu, öğrencilere karmaşık düşünce ve duygularını görsel ve dokunsal bir biçimde ifade etme fırsatı vererek, onların bütünsel gelişimlerine katkıda bulunmaktadır (Lipson, 2008).

Eğitimde Yaratıcı Sanatlar ve Kum Sanatı

Eğitimde yaratıcı sanatların kullanımı, öğrencilerin genel gelişimlerine büyük katkılar sağlamaktadır, bu bağlamda kum sanatı da oldukça önemli bir yere sahiptir. Yaratıcı sanatlar, öğrencilere düşüncelerini ve duygularını farklı yollarla ifade etme fırsatı sunarken, kum sanatı bu ifade biçimlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu sanat formu, öğrencilere hem görsel hem de dokunsal bir deneyim sunmakta, böylece onların sanatsal ve duygusal becerilerini geliştirmekte ve yaratıcılıklarını teşvik etmektedir (McLaren, 2012).

Kum sanatının eğitimde kullanımı, özellikle okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki öğrenciler için faydalıdır. Bu yaş grupları için kum, oyun ve öğrenmeyi birleştiren bir araç olarak işlev görmektedir, çocukların duygusal keşifler yapmalarını ve yaratıcı ifade becerilerini geliştirmelerini sağlamaktadır. Çocuklar, kumla oynarken renkleri, dokuları ve şekilleri keşfetmekte, bu da onların görsel ve dokunsal algılarını güçlendirmekte ve estetik duyarlılıklarını artırmaktadır. Kum sanatı, öğrencilerin ince motor becerilerini geliştirmek için de mükemmel bir araçtır. Kumla şekiller yapmak, desenler oluşturmak ve farklı kum tabakalarıyla çalışmak, öğrencilerin el-göz koordinasyonunu ve el becerilerini geliştirmektedir. Bu süreç, yazı yazma ve diğer hassas motor becerileri gerektiren etkinlikler için önemli bir temel oluşturmaktadır (Bretl, 2020).

Ayrıca, kum sanatı, öğrencilere karmaşık düşünceleri ve hikayeleri somut bir şekilde ifade etme olanağı sunmaktadır. Öğrenciler, kumla çeşitli sahneler ve manzaralar yaratarak hikayeler anlatabilmekte ve bu süreçte hem dilsel hem de görsel düşünme becerilerini geliştirmektedir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin hayal güçlerini kullanmalarını ve yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştirmelerini teşvik etmekte, aynı zamanda onların dil becerilerini ve anlatım yeteneklerini güçlendirmektedir. Son olarak, kum sanatı, öğrencilerin duygusal ifade ve empati becerilerini geliştirmede de önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenciler, kum sanatı aracılığıyla duygularını ve deneyimlerini ifade etmekte, bu süreçte kendilerini daha iyi anlamakta ve başkalarının duygularına karşı daha duyarlı hale gelmektedir. Bu, özellikle sosyal ve duygusal öğrenme açısından oldukça değerlidir (Bretl, 2020).

Eğitimde yaratıcı sanatlar ve özellikle kum sanatı, öğrencilerin bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel becerilerini geliştirmede etkili bir rol oynamakta, onlara öğrenme sürecinde zengin ve

etkileşimli deneyimler sunmaktadır. Bu sanat formu, öğrencilere karmaşık düşüncelerini ve duygularını ifade etme, yaratıcılıklarını serbestçe kullanma ve estetik algılarını geliştirme fırsatları sağlamakta, böylece onların bütünsel gelişimine katkıda bulunmaktadır (Bretl, 2020).

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Nitel araştırma yöntemi, bireylerin deneyimlerini, sosyal süreçleri incelemek veya yeni teorik bakış açıları geliştirmek gibi hedeflere ulaşmak için kullanılır.

Bu yöntemde, araştırmacı katılımcıların bakış açılarını ve deneyimlerini anlamak için detaylı ve kapsamlı verileri ararlar.

Nitel araştırmada, genellikle derinlemesine anlayış sağlamak ve katılımcıları daha iyi kavramak için birkaç katılımcıyla yoğun bir şekilde çalışılır. Bu araştırma nitel desenli bir durum çalışması şeklinde yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Bu araştırma, İstanbul'daki bir kamu okulunda öğrenim gören öğrenciler ile yapılan görüşme yöntemi kullanılarak gerçekleştirildi (zoom toplantıları). Araştırmacı, kolay erişilebilirlik ilkeleri doğrultusunda öğrencileri çalışma grubuna dahil etti. Çalışma, kolay erişilebilir durum örnekleme şeklinde yürütüldü. Araştırmanın görüşme grubu, araştırmaya gönüllü olarak katılan 4 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Görüşme formu, alanda uzman kişiye danışılarak oluşturulmuştur. Alan uzmanlarının yönlendirmeleri doğrultusunda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma soruları, katılımcılara görüşme yöntemiyle görüşme (zoom toplantısı) esnasında soruyu okuma yoluyla iletilmiştir ve katılımcıların yanıtları da sorulara anlık cevap yoluyla ve anlık uygulama resimleri ile beraber alınmıştır.

BULGULAR

Kum sanatı özellikle çocuğun görsel sanatlar eğitiminde, çocuğa üst düzey beceri kazandırma, çok yönlü düşünmeye sevk etme, teknik bilgi sahibi edinmede ve iyi bir müzik kulağı oluşturmada oldukça faydalı olacağı düşünülmektedir.

Sanatta hayal gücünün sınırının olmadığı, çaba harcandığı zaman yapmak istenildiğinin yapıldığı bir çalışma söz konusu olduğu anlaşılmıştır.

Hedeflenen kazanım kum ile de olsa resim yapılabileceğinin kazandırmaktı.

Öğrencilerin tamamı kum ile resim yapmanın güç olduğu kanısına varmışlardı. Kum ile resim yapılamayacağını ön yargısı ile yaklaşımları normaldi.

Eğitiminin kum masasında uygulamalı bir şekilde göstermiş ve öğrencilere bunu yapmaları için fırsat tanımıştır.

Böylece kullandığımız araç ile öğrencilere üst düzey beceri kazandırılmış olduğu düşünülmektedir.

Çocukların yaratıcılığında da en önemli veriler, yaptıkları resimlerle diğer sanatsal etkinliklerdir. Olayları, olguları, gerçeklikleri estetik kaygı gütmeksizin çeşitli sanatsal materyallerle anında değerlendirebilmektedirler. Çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun bir etkinliğe yönelmeleri ve yaratıcılıklarının gelişmesi, ancak iyi düzenlenmiş bir öğrenme ortamı ile gerçekleşebilir.

Araştırmaya katkıda bulunan öğrenciler “K1, K2, K3,K4” şeklinde etik kurallara uygun bir şekilde kodlanmıştır.

“Görüş Birliği/ Görüş Birliği+ Görüş Ayrılığı” formülü kullanılarak, bu tutarlılığı belgelemek ve araştırmanın güvenilirliğini belirlemek amaçlanmıştır (Miles ve Huberman 1994). Hesaplama neticesinde güvenilirlik oranı 0,91 olarak bulunmuştur.

Araştırma Soruları

Bu uygulama doğrultusunda uygulamaya katılan öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilmiştir.

Uygulama kapsamında, toplam 4 soru hazırlanmıştır. Araştırma doğrultusunda tüm katılımcılar, bütün sorulara yanıt vermiştir.

1: Kum sanatı nedir? Daha önce böyle bir deneyiminiz oldu mu?

2: Derste hedeflenen amaçlar doğrultusunda öğrenme gerçekleşti mi? Siz de nasıl bir etki bıraktığınızı düşünüyorsunuz?

3: Kum sanatı, görsel sanatlar dersinize nasıl bir katkı sağlamıştır?

4:Kum ile resim yapmak sizde ne gibi duygular uyandırdı?

Öğrencilere daha öncesinden belirlenmiş olan konuları (kumdan ağaç, profilden insan yüzü, penguen çizimi, ördek çizimi) yapmaları istenmiştir. Kullandıkları araçlar boya kalem vs. gibi farklı teknikler kullanmadan herhangi bir konu ayırımına girmedikleri gözlemlenmiştir. Yaratıcılık doğuştan gelen ve kişiye özgü bir özelliktir. Yaratıcı bir kişi, elindeki malzemeyi farklı ve yeni yollardan kullanabilme, içerisinde değişiklikler yapabilme yetisine sahiptir. Çocuğun elindeki malzemeler değişmez, ama çocuğun kendisi sürekli değişecektir. Çocuk eski malzemelerini farklı şekillerde kullanmaya başladığında yeni bakış açıları kazanacak, deneyimlerden yararlanacaktır. Çocuk içinde var olan yaratıcılığı ortaya çıkartmak için çalışmalarında kullandığı malzemeler tek başına yeterli olacaktır. Farklı araç-gereçlerin, tekniklerin öğretiminde çokluk ve çeşitlilik, çocuğun sanatsal gelişimi için büyük avantajdır.

Çocuk resimleri incelendiğinde birçok yönleri ile ortak özellikler göstermektedir. Bu özellikler çocukların; zihinsel, bedensel gelişimleri, sosyolojik konuları ve işlenen konuların özellikleri anlamında doğal olarak bazı değişkenler gösterebilmektedir.

1: Kum sanatı nedir? Daha önce böyle bir deneyiminiz oldu mu? Sorusunu cevaplar şu şekildedir.

“Kum ile boyama tekniğidir. İlk defa yapıyorum(K1)”

“Masada kum ile resim yapmak. İnternette görmüştüm. (K2)”

“Renkli kumlarla farklı resimler yapmaya denir. Daha önce hiç görmedim. (K3)”

“Kum ile resim yapmaya kum sanatı denir. İlk defa görüyorum. (K4)”

2: Derste hedeflenen amaçlar doğrultusunda öğrenme gerçekleşti mi? Siz de nasıl bir etki bıraktığınızı düşünüyorsunuz? Sorusunu cevaplar şu şekildedir.

“Evet. Boya ile resim yapmaktan çok farklı benim için farklı bir çalışma oldu. (K1)”

“Evet. Çok mutlu oldum. (K2)”

“Evet. Yaparken çok heyecanlandım. (K3)”

“Evet. Çok şaşırdım hiç sıkılmadan birden çok resim yaptım bu beni çok mutlu etti. (K4)”

3: Kum sanatı, görsel sanatlar dersinize nasıl bir katkı sağlamıştır. Sorusunu cevaplar şu şekildedir.

“Boya ile resim yapmak benim için çok önemli ve keyif aldığım bir dersti. Kum sanatıyla tanışınca özellikle de kâğıdımın hiç bitmemesi silgi kullanmadan resim yapmam benim için çok farklıydı. (K1)”

“Önce çok zorlandım ama daha sonra elim kuma alıştı parmaklarıma yapışan kumlar beni rahatsız etmemeye başladı ve hızlıca resim yaptım, ağaç çizdim.(K2)”

“Yaptığım resim çok hoşuma gitti öğretmenime göstermek istedim fotoğrafını çektim çünkü yaptığım resim silindi. İkinci bir resim yaparken diğerini sildim masada kumla oynamak çok güzel. (K3)”

“Boya kullanmaktan çok farklı silgi yerine hemen elimle silebiliyorum kumla resim yapmak çok zor ama çok keyifli. (K4)”

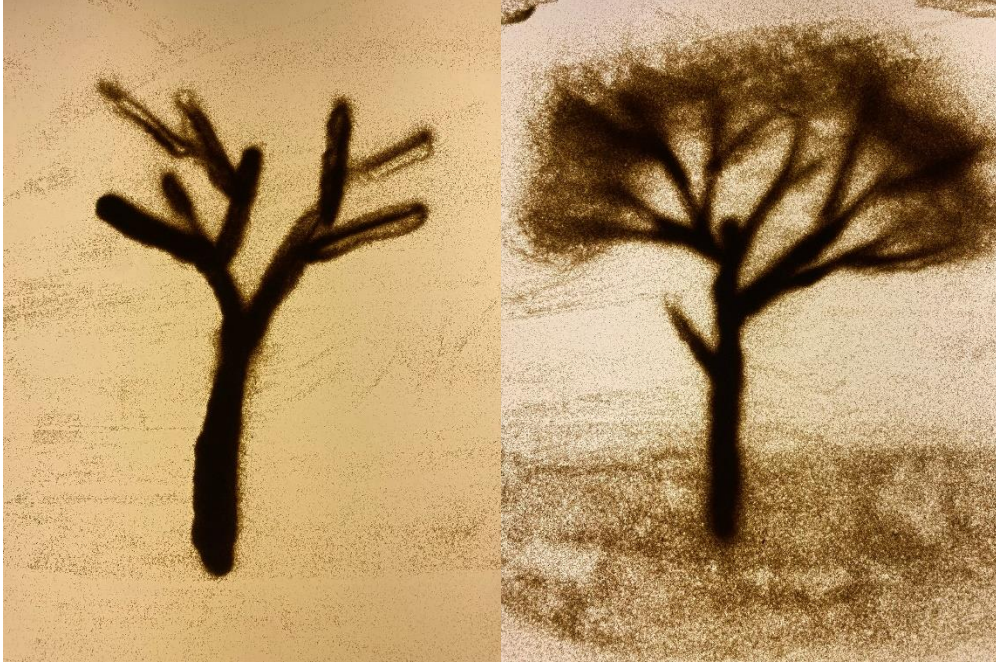
4:Kum ile resim yapmak sizde ne gibi duygular uyandırdı? Sorusunu cevaplar şu şekildedir.

“Çok mutlu oldum ağacın dallarına kumu dökerek yaprak yaptım hızlı bir şekilde ağacım tamamlandı bu da beni çok mutlu etti. (K1)”

“Kumdan resim yapmak çok farklı hiç sıkılmadan resim yaptım. (K2)”

“Arkadaşlarıma yaptığım resimleri gösterdim, çok şaşırdılar değişik bir şey yaptığım için bu beni çok mutlu etti. (K3)”

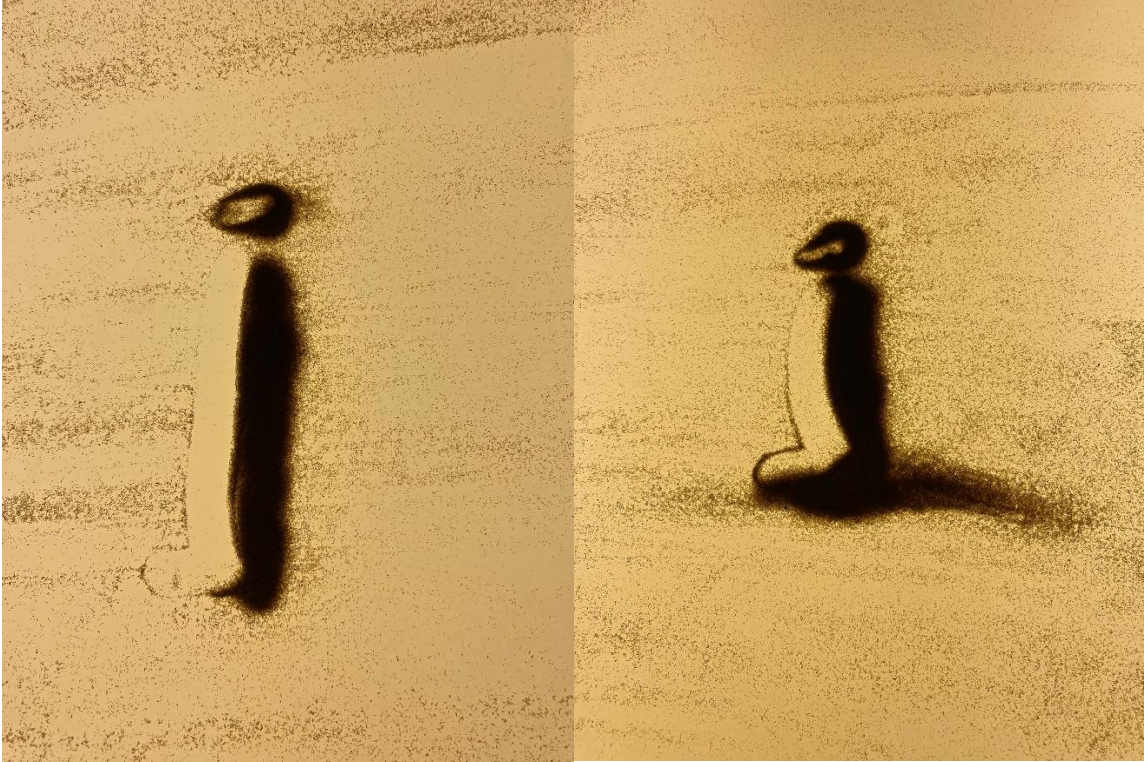
“Duygularım çok güzel kum ile resim yapmak beni çok mutlu etti. (K4)”

(K1) önce

(K1) sonra

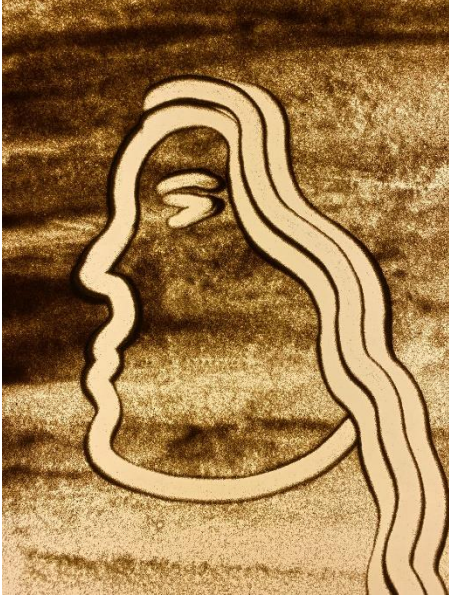
Şekil 1: Kum Sanatı Uygulama 1

(K2) önce

(K2) sonra

Şekil 2: Kum Sanatı Uygulama 2

(K3)önce

(K3)sonra

Şekil 3: Kum Sanatı Uygulama 3

(K4) önce

(K4) sonra

Şekil 4: Kum Sanatı Uygulama 4

SONUÇ

Bu araştırmanın çalışmasının sonuçları, kum sanatının üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocukların görsel sanatlar eğitimine önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Araştırma,

kum sanatının bu öğrencilerin yaratıcı düşünme, problem çözme ve duygusal ifade becerilerini geliştirmede etkili bir araç olduğunu ortaya koymuştur. Kumla çalışma süreci, çocukların ince motor becerilerini ve görsel-dokunsal koordinasyonlarını güçlendirirken, aynı zamanda yaratıcı ifade ve estetik duyarlılıklarını da artırmıştır. Bu, görsel sanatlar derslerinde daha etkileyici ve anlamlı çalışmalar yapmalarına olanak tanımıştır.

Çalışma ayrıca, kum sanatının üstün zekâlı ve yetenekli çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerine de olumlu katkıda bulunduğunu göstermiştir. Grup çalışmaları ve işbirlikçi kum sanatı projeleri, bu öğrencilerin takım çalışması, iletişim becerileri ve empati yeteneklerini geliştirmiştir. Kum sanatı yoluyla ifade etme süreci, öğrencilerin duygularını daha rahat ifade etmelerine ve sosyal ortamlarda kendilerini daha iyi anlamalarına yardımcı olmuştur.

Netice olarak kum sanatı, üstün zekâlı ve yetenekli çocukların görsel sanatlar derslerinde kullanıldığında, onların genel sanatsal gelişimlerine ve sosyal-duygusal becerilerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu bulgular, eğitimciler ve sanat terapistleri için, bu özel öğrenci grubunun eğitimine yönelik stratejiler geliştirmede değerli içgörüler sunmaktadır. Kum sanatı, bu çocukların yaratıcılıklarını, ifade becerilerini ve estetik algılarını geliştirmenin yanı sıra, onların duygusal ve sosyal becerilerini güçlendiren etkili bir yöntem olarak kabul edilmelidir. Bu tez, kum sanatının üstün zekâlı ve yetenekli çocukların eğitimine katkıda bulunan önemli bir araç olduğunu vurgulamakta ve bu alanda daha fazla araştırma ve uygulama yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- Bretl, E. C. (2020). *Shifting sands: The art of ecological place-based education*. University of Northern Colorado.
- Buyurgan, S., & Buyurgan, U. (2007). Sanat eğitimi ve öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 189-209.
- Çetin, Y., Öğretmeni, S. B., Orak, S., & Öğretmeni, S. (2014, June). Bilim Tarihi Öğretimi: Kum Sanatı ve Özgün Şarkılar ile Bilim Tarihi Öğretiminin Tarih Dersine Karşı Geliştirilen Tutuma Etkisi. In *SYMPOSIUM PROCEEDINGS* (p. 87).
- Genç, M. A. (2019). Görsel Sanatlar Alanında Üstün Yetenekli Öğrenciler ve Türkiye'deki Eğitimleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(5 Issue 8), 573-587.
- Gömlüksiz, M. N., Kan, A. Ü., & Ümmühan, Ö. N. E. R. (2012). Üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilerin medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri (Elazığ bilim ve sanat merkezi örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(4), 41-54.
- Karip, F. (2016). Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin Görsel Sanatlarda Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Farkındalıkları ve Uygulamalar (Ağrı İli Örneği). *Journal of Gifted Education and Creativity*, 3(1), 17-31.
- Lipson, G. B. (2008). *Sand Art, on Deadline: Two Sides to Every Story*. Teaching and Learning Company.
- McLaren, M. R. (2012). Arts education: Just like a day at the beach. *Creative Approaches to Research*, 5(3), 89-100.
- Metin, N., & Kangal, S. B. (2012). Bilim sanat merkezlerine devam eden 12–14 yaş grubu üstün yetenekli çocukların benlik algılarının incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163).

- Samsun, M., & Güven, İ. M. N. (2022). Sanat Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri Üzerine. *idil*, 99 (2022 Kasım): s. 1597-1608. doi: 10.7816/idil-11-99-06
- Steinhardt, L. (1998). Sand, water, and universal form in sandplay and art therapy. *Art Therapy*, 15(4), 252-260.